

assignatura: MIGRACIONS: MOBILITAT, POBLAMENT, SOCIETAT

codi: 20144

professor/a: Miquel Solana (despatx B9-070 / ☎ 935813067 / ✉ miquel.solana@uab.es)

cicle: Segon

quadrimestre: Primer

crèdits: 5

tipus: Optativa

horari de classe: Gr 1 Dt-Dj 18.00-19.30 h.

atenció alumnes: per determinar

dates d'examen: 12.02.04 / 18.00 h. (1ª conv.) - 09.07.04 / 18.00 h. (2ª conv.)

TEMARI

0. Introducció. Bibliografia de referència

1. Introducció a l'estudi de la mobilitat i la migració

1.1. Conceptualització

1.2. Classificació i tipologies

2. Propostes teòriques

2.1. Lleis i models

2.2. Teoria neoclàssica i teories de conflicte

2.3. Migració i sistema mundial

2.4. Migració i cicle de vida

2.5. La transició de la mobilitat

3. Fonts d'informació i tècniques d'anàlisi

3.1. Fonts estadístiques de flux i estoc

3.2. Mesures directes i indirectes

4. Poblament i migració a Espanya i Catalunya

4.1. Transformació socio-econòmica i migració I: l'activitat econòmica i el mercat de treball

4.2. Transformació socio-econòmica i migració II: la distribució de la població

4.3. Catalunya en el context de la migració interna a Espanya: especificitat i conflicte

4.4. Mobilitat quotidiana, mobilitat residencial i migració: noves dinàmiques

5. Migració internacional

5.1. Perspectiva històrica i global de les migracions. Principals fluxos mundials

5.2. Migracions a Europa: migració interna i amb països extraeuropeus

5.3. Emigració i immigració internacional a Espanya i Catalunya

5.4. Polítiques migratòries i polítiques d'estrangeria

AVALUACIÓ

- Treball: 50 % (S'hauran de buscar 8 articles de revista sobre un tema específic acordat prèviament amb el professor. La data límit per delimitar el tema i els articles seleccionats serà el divendres 4 d'abril. No s'acceptarà cap treball que no s'hagi consultat i acceptat prèviament pel professor)
- Examen final sobre el contingut del programa: 50% o exposició del treball a classe (50%), depenent del volum d'estudiants que es matriculin. Si n'hi ha molts, optaré per fer l'examen, ja que les exposicions i discussions a classe són inviables.

Per aprovar l'assignatura s'haurà de realitzar obligatoriament el treball.

La nota del treball o de l'examen es guardarà per a la segona convocatòria, si s'ha aprovat.

... a ...
... a ...
... a ...

... a ...
... a ...
... a ...

Bibliografia orientativa sobre mobilitat i migració

1.-Bibliografia sobre aspectes teòrics i metodològics

- ARANGO, J. (1985), "Las 'Leyes de la Migraciones' de E.G. Ravenstein, cien años después", **Revista Epañola de Investigaciones Sociológicas**, 32, pp. 7-26.
- BLANCO, C. (2000), **Las migraciones contemporáneas**, Madrid, Alianza Editorial.
- BOYLE, Paul; HALFACREE, Keith; ROBINSON, Vaughan (1998), **Exploring contemporary migration**, Harlow(UK), Longman.
- CHAMPION, A.; FIELDING, A. (eds) (1992), **Migration processes and patterns. Vol. 1: Research progress and prospects**, Londres, Belhaven.
- COURGEAU, D. (1980), **Analyse quantitative des migrations humaines**, París, Masson.
- COURGEAU, D. (1988), **Méthodes de mesure de la mobilité spatiale. Migrations internes, mobilité temporaire, navettes**, París, Institut National d'Études Démographiques.
- MASSEY, D. et al (1993), "Theories of international migration: review and appraisal", **Population and Development Review**, pp. 431-436.
- PORTES, A.; BÖRÖCZ, J. (1989), "Contemporary immigration: Theoretical perspectives on its determinants and modes of incorporation", **International Migration Review**, 3, pp. 606-630.
- THUMERELLE, P.J. (1985), "Contribution à la réflexion théorique sur la mobilité spatiale des populations", **Espace, Populations, Sociétés**, 1, pp. 11-17.
- THUMERELLE, P.J. (1986), **Peuples en mouvement. La mobilité spatiale des populations**, París, ed. CDU et SEDES.
- ZELINSKY, W. (1971), "The hypothesis of the mobility transition", **The Geographical Review**, 2, pp. 219-249 (Traducció catalana: "La hipòtesi sobre la transició de la mobilitat", **Treballs de la Societat Catalana de Geografia**, 44, pp. 143-173).

2.- Bibliografia sobre migració interior a Espanya i Catalunya

- ARANGO, J. (1976), "Cambio económico y movimientos migratorios en la España Oriental del primer tercio del siglo XX: algunas hipótesis sobre determinantes y consecuencias", **Hacienda Pública Española**, 38, pp. 51-80;
- CABRÉ, A.; MORENO, J.; PUJADAS, I. (1985), "Cambio migratorio y 'reconversión territorial' en España", **Revista Epañola de Investigaciones Sociológicas**, 32, pp. 43-65.
- CARDELÚS, J.; PASCUAL, A. (1979), **Movimientos migratorios y organización social**, Barcelona, Ediciones Península.
- CARDELÚS, J.; PASCUAL DE SANS, A.; SOLANA SOLANA, M. (1999), **Migracions, activitat econòmica i poblament a Espanya**, Barcelona, UAB.
- GARCÍA BARBANCHO, A. (1967), **Las migraciones interiores españolas desde 1900**, Madrid, Instituto de Estudios de Desarrollo Económico.
- MÓDENES CABRERIZO, J.A.; PASCUAL RUIZ, J. (1998), "Les migracions interiors a Catalunya. Intensitat, selectivitat i estructura espacial dels fluxos migratori", a S. Giner (ed), **La societat catalana**, Barcelona, IEC, pp. 243-271.
- PASCUAL DE SANS, A.; CARDELÚS, J. (1998), "Migracions a Catalunya: entre la mobilitat i l'assentament" a S. Giner (ed), **La societat catalana**, Barcelona, IEC, pp. 189-200.
- PÉREZ DÍAZ, V. (1964), "Éxodo rural a Tierra de Campos (1961-1964)", **Anales de Economía**, 8.
- PUJADAS, I.; GARCÍA COLL, A. (1995), "Migraciones interiores en España: Tendencias recientes y perspectivas de futuro (1971-2001)", **Revista de Geografía**, 3, monogràfic.
- RÓDENAS CALATAYUD, Carmen (1994), **Emigración y economía en España**, Madrid, Civitas.
- VANDELLÓS, J.A. (1935), **La immigració a Catalunya**, Barcelona, Altés.

3.- Bibliografia sobre la migració exterior a Espanya i Catalunya

- COHEN, A. (1994), "Reflexiones sobre la dinámica reciente de las migraciones mediterráneas y sus determinantes" a B. López García i J. Montabes (eds), **El Magreb tras la crisis del Golfo: transformaciones políticas y orden internacional**, Granada, Universidad de Granada, pp. 41-60.
- Colectivo IOE (1992), **Immigrantes, trabajadores, ciudadanos (Una visión de las migraciones desde España)**, València, Universitat de València.

- DOMINGO, A. et al (1995), **Condicions de vida de la població d'origen africà i llatinoamericà a la Regió Metropolitana de Barcelona (Una aproximació qualitativa)**, Barcelona, Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona.
- IZQUIERDO, A. (1992), **La inmigración en España 1980-1990**, Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- MARTÍNEZ VEIGA, U. (1997), **La integración social de los inmigrantes extranjeros en España**, Madrid, Trotta.
- PASCUAL DE SANS, À. (1992), "La immigració extraeuropea a Espanya: consideracions sobre l'enfocament de la qüestió", **Documents de treball. Patronat Català Pro Europa**, 23, pp. 15-23.
- SANCHEZ ALONSO, B. (1995), **Las causas de la emigración española 1880-1930**, Madrid, Alianza Editorial.
- VILAR, J.B., VILAR, M.ªJ. (1999), **La emigración española a Europa en el siglo XX**, Madrid, Arco.
- VILAR, J.B., VILAR, M.ªJ. (1999), **La emigración española a Europa al Norte de África (1830-1999)**, Madrid, Arco.

4.- Bibliografia sobre migració internacional

- BÖHNING, W.R. (1984), **Studies in international labour migration**, Londres, Macmillan.
- CASTLES, S. (1986), "The guest-worker in western Europe-an obituary", **International Migration Review**, 4, pp. 761-779.
- CASTLES, S.; MILLER, M. (1993), **The age of migration (International population movements in the modern world)**, Londres, MacMillan.
- COLEMAN, D. (1992), "Does Europe need immigrants? Population and workforce projection", **International Migration Review**, 26 (2), pp. 413-461.
- KING, R. (ed) (1993), **The new geography of European migrations**, Londres, Belhaven.
- MASSEY, Douglas et al (1998), **Worlds in motion. (Understanding international migration at the end of the millennium)**, Oxford, Clarendon Press.
- MILES, R. (1986), "Labour migration, racism and capital accumulation in western Europe since 1945: an overview", **Capital and Class**, pp. 49-85.
- PENNINX, R.; MUUS, R. (1989), "No limits for migration after 1992? The lessons of the past and a reconnaissance of the future", **International Migration**, 3, pp. 373-388.
- PIORE, M. (1980), **Birds of passage: migrant labour and industrial societies**, Cambridge (EEUU), Cambridge University Press.
- PUGLIESE, E. (1993), "Restructuring of the labour market and the role of Third World migrations in Europe", **Environment and Planning D: Society and Space**, 5, pp. 497-614.
- REES, Philip et al (1996), **Population migration in the European Union**, Chichester, Wiley.
- SALT, J. (1989), "A comparative overview of international trends and types, 1950-80", **International Migration Review**, 3, pp. pp. 431-456.
- SALT, J. (1992), "The future of international labor migration", **International Migration Review**, 4, pp. 1077-1111.
- SASSEN, Saskia (1993), **La movilidad del trabajo y el capital (Un estudio sobre la corriente internacional de la inversión y el trabajo)**, Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- SASSEN, Saskia (1998), **Globalisation and its discontents**, New York, The New Press.